№ 2. Treschdeen, 10. Janwarî. 1896.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makſâ, Jelgawâ ſanemot: par gadu 1 r. 50 k., par puſgadu 90 k.

Makſâ, pahr paſtu peeſuhtot: par gadu 2 r., par puſgadu 1 r. 25 k.

Ekſpedizija: Jelgawa, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22.

Redakzijas adreſe: Jelgawâ, Salajâ eelâ № 2.

Latweeschu Awiſes.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantori, Kangihſeru eelâ № 22; Rihgâ, Hoerſchelmana kga grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6 un J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eekſch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makſa par ſludinajumeem: 8 kap. par ſihku rakſtu rindiņu, preekſchpuſê 20 kap.; pahrtulkoſchana if ſweſchahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihſeru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platſcha; Sihmana Ruhjes grahm. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuſcha eelâ № 36. — **Bauſkâ:** Steina kga apteekâ un Ed. Drengera kga bodê. — **Talſôs:** J. Hirſchmana kga un H. Towa kga grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Beſthorna kga grahm. bodê. — **Wentſpilî:** N. Antmana kga grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidoſska kga un E. Baldriņa kga bodês. — **Saldû:** Fr. Kruhmiņa kga grahm. bodê.

75. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Rihgâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerſchelmana kga grahmatu bodê, Wehweru eelâ № 6; J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eekſch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eekſch- un ahrſemê:** Rudolfa Moſſes kga wiſâs eſpediztjâs. — **Walmeerâ:** Trey'a kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa kga grahmatu bodê. — **Bez tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widſemê,** kâ art **Kurſemê.**

Wisaugſtakais manifests.

No Deewa ſchehlaſtibas

Mehs, Nikolajs Otrais,

wiſas Kreewijas Keiſars un Patwaldneeks, Polijas Zars, Somijas Leelknaſs u. t. t., u. t. t., u. t. t.

Daram ſinamu wiſeem Muhſu uſtizameem pawalſtneekeem:

Mehs ar Deewa palihgu nodomajuſchi, ſcha gada Maija mehneſî, pirmâ galwas-pilſehtâ Maſkawâ, pehz Muhſu preekſchgahjeju, wisdeewbijigako Waldneeku preekſchſihmes, uſlikt Sawâ galwâ kroni un peenemt, noliktâ kahrtibâ, Swehtu eljes ſwaidiſchanu, peeweenodami pee ta ari Sawu mihkoto Laulatu Draudſeni, Keiſareeni Aleksandru Feodorownu.

Aizinajam wiſus Sawus uſtizigus pawalſtneekus nahkamâ ſwinigâ Kroneſchanas laikâ dalit Muhſu preeku un lihdſ ar Mums noſuhtit ſirſnigus luhgumus pee wiſas ſwehtibas Dahwataja, lai Tas iſleij pahr Mums Sawa Swehtâ Gara Dahwanas, lai noſtiprina Muhſu Waldibu un lai wada Muhs pa Muhſu Ne-aiſmirſtamâ Tehwa pehdahm, Kura dſihwe un puhles dahrgahs Tehwijas labâ paliks Mums weenumehr par gaiſchu preekſchſihmi.

Dots Sw. Pehterburgâ, Janwara pirmâ deenâ, tuhkſtoſch aſtoni ſimti dewindeſmit ſeſtâ gadâ pehz Kristus peedſimſchanas, bet Muhſu Waldibas otrâ gadâ.

Uſ pirmraksta ar Paſcha Keiſara Majeſtetes roku paraſtits:

„Nikolajs".

Gada ſinas.

ko Latweeſchu draugu beedribas ſapulzê 13. Dezemberî 1895. g. dewis Kurſemes direktors Leel-Auzes mahzitajs **Sakranowiczs.**

Zeenigi kungi! Ari no Kurſemes waru Jums ſazit, ka rakſtneezibas laukâ tikuſchi ir ſtrahdats uſ preekſchu. Preeks uſ laſiſchanu pee ļoti daudſeem jau ir leels, ihpaſchi pilſehtu un meeſtu tuwumâ; un jo wairak laſitaju, jo ari rakſtneeku ſkaits wairojahs. — Ka ſchodeen mans grahmatu bakis naw leelaks, tas nahk no ſawadas leetas. Jelgawâ daudſ gadus ſtrahdaja ruhpigs ſtrahdneeks, kas ap ſewi daudſ Latweeſchu rakſtneekus pulzeja un kas leelu pulku rakſtu apgahdaſchanâ nehma un Jelgawâ lika drukat. Schi wihra darbs peepeſchi nobeidſahs, kâ ſaka, tapehz, ka preekſch tik leelifka darba, kas ar katru gadu auga, truhzis waijadſiga kapitala un maſas ſaduras radijuſchas leelu nelaimi. Tur ahrâ netruhkſt kritikas. Mehs tê tam wihram, kas muhſu beedribas lozeklis, negribam atraut ſawu ſirſnigu noſchehloſchanu, ka wina darbam tê tâ bijis jaapſtahjahs. Zaur ſchihm jukahm ari eeſahktais leelais darba gabals, konwerſazijas wahrduniza, pee burta K. ir palikuſi ſtahwam. Loti zeenitais, kreetnais mehneſchraksts „Auſtrums" ir uſ Rihgu aiſzelts un tâ wehl daſchas zitas leetas no ſchejeenes aiſweſtas projam. Bet tomehr muhſu drukatawahm darba peetizis, mums Kurſemê ir 20 drukatawas (16 kristigo rokâs, 4 ebreju); tahs ir gahdajuſchas jaunu materialu preekſch muhſu 75 grahmatu bodehm un laſiſchanas bibliotekahm. No muhſu paſchu beedribas lozekļu literariſkeem darbeem newaru ſchogad neka ihpaſcha ſinot. Sinatnibu laukôs maſ kas no jauna ir nahzis klaht. Leepajâ rakſtu zeenitaju pulzinſch bija iſſolijis goda-algu labakajam paidagogiſkam rakſtam par behrnu audſinaſchanu lihdſ deſmitajam gadam; pirmee eſneegtee 8 raksti ne-iſrahdijahs par pilnigeem un bija wehl wairak ja-iſſtrahdâ. — Augligakee Latweeſchu rakſtneeki tagad ir un paleek muhſu laukſkolotaji, daſchi pateeſi lauſchu ſkolotaji un kroni Latweeſchu literaturâ. Bet ja ari waram buht lepni uſ ſaweem ſkolmeiſtereem, tomehr jawehlahs, lai ari ſtudetee wihri nahktu palihgâ muhſu tautas literaturu zelt, dſiļot un kuplinat. Naturaliſmam, kas zitâs ſemês ari rakſtneekus ſtipri aiſnehmis, pee mums — es runaju no Kurſemes — naw nekahdu ihſtu mahzekļu, bet gan daſchs draugs. No tam tas gan ari nahk, ka nereti ihſti dihwaini originali top nemti preekſch pahrzelſchanas. Originalrakſtu ļoti maſ, bet labi pahrzehlumi no derigeem originaleem, kahdu zitahm leelahm tautahm netruhkſt, ir ari ļoti derigi. Lirika, kas laizinu likahs apkluſuſi, ir atkal moduſehs, bet tai daudſkahrt wehl kluſu mahļâs buhtu japa-augahs un ja-rettinajahs, pirms nahk lauſchu preekſchâ. Lai nu gan ſchihm grahmatinahm, kas tê Juhſu preekſchâ, wehrtiba ir daſchada, zaur zaurim ſakot waru leezinat, ka ihſti launas un neweſeligas tê pulkâ naw, gan daſchas pawirſchas un puſgatawas, bet katra tomehr neſ pa graudinam klaht tautas leelai krahtuwei. — Ortografija ir labojuſees, raibumi ſuduſchi, bet waloda pati ir ſtipri ſajaukta un par neglihtu darita. Skaidru Latweeſchu walodu waijaga meklet; ir gan rakſtneeki, kas tahdu prot un kopj kâ Lerch-Puſchkaitis un Apſiſchu Jehkabs u. z., bet leelais pulks runâ un raſta latwiſki, kas naw pa latwiſki un ſamaitâ atkal tahlak laſitajeem ſkaidro walodu. Nereti aiſ ſweſchwahrdeem un paſchiſgudroteem wahrdeem teikumus tikai tad war iſpraſt, kad tos mehgina pahrzelt atpakal uſ zitahm walodahm. (Videant consules lettici, ne lingua nostra quid detrimenti capiat. (Lai Latweeſchu gahdneeki peeluhko, ka muhſu waloda netop ſaſkahdeta). — Nu wehl kahdi ſewiſchki wahrdi par ſchihm grahmatahm.

I. Baſnizai un ſkolai.

1. Dſihwais uhdens, ko iſ jaunajeem ewangeliumeem iſſmehlis K. Dſirne, Rannas dr. mahzitajs. Jelgawâ pee Steffenhagena. Deewa wahrdu mihkotaji ſen jau wehlejuſchees ſpredikus laſit ari par ziteem Deewa wahrdeem, nekâ tik paraſtajeem perkopeem. Tê nu ſchi grahmata teizami iſpilda ſcho robu. Waloda laba.

2. Dr. Martina Lutera maſais katkiſmis. Pehz Werbatus tulkots. Paſihſtama deriga grahmatina, zaur zaurim ſakot, tê top paſneegta labâ tulkojumâ; bet pee jauna iſdewuma waloda buhtu wehl drukſu japahrſkaidro, leeki artikeli ja-atmet, perſchinas jaſalihdſina ar tagadejo bihbeles walodu. (p. p. 43. lapâ ſkan: „Laideet tos behrninus pee manim nahkt.)

3. Ko juhs ſchkeetat no Kristus? Pehz Fr. Betteksa. Leepajâ pee Peterſona. Rakſts gan buhs nahzis no deewabijigas dwehſeles, kas tiz, ka Kristus ir pateeſs Deews un pateeſs zilweks, bet grihdams netizigos pee ſewis peedabuht, faraſtitajs par daudſ nogreeſchahs gar winu tukſchajahm iſrunahm; weetahm ari noeet no ſwehto rakſtu zeļa. (Tâ 39. l. ſaka, ka ari wiſas ſwaigſchnu paſaules eſot no Deewa atkrituſchas un ſtahwot apakſch ſoba, to warot redſet no ſwaigſchnu kriſchanahm. — Kristus eſot peedſimis Betlemê un ne uſ Sirija, tapehz ka ſeme wiſleelakâ atkriteja. — Adams eſot kahrdinats 40 deenas preekſch grehkâ kriſchanas u. z.) Swehtâ luhgſchanâ winſch redſ Deewa Garu wadajam zaur pirmo, otro un treſcho debeſi, tad pa ſemi, tad pa elli un beidſot atpakal debeſis. Waloda ir tumſcha, ſmaga un ſtipri neſkaidra (par p. „Laumums ir redſama, taiſtama darbiba" — „Kristus naw iſkritis iſ loma" — „Kristus bruninee-ziſka goda juſchanâ" — „kehniſchrigais" — wina wahrdi u. z.) Grahmatinas beidſamajâ lapâ atrodahs ſkanigs ſludinajums: Weenigi ihſtena muhſu Peſtitaja Jeſus Kristus bilde, dabonama Peterſona grahmatu tirgotawâ Leepajâ 50 un 40 kap.

4. Swehtwakara dſeeſmas, dſeedamas uſ wairak balſim. Drukatas pee Steffenhagena Jelgawâ. Scho krahjumu ſagahdajuſi leela Latweeſchu drauga, Kahrla Hugenbergera meita, ſawa muhſcha ſwehtwakarâ gribedama wairot Latweeſcheem derigas dſeeſmas; labs un lehts buhdams, tas atradihs daudſ draugus muhſu draudſês. Grahmatinâ leels pulks dſeeſmu un dſeeſminu, ko ſwehtôs wakarôs war dſeedat un ſataiſitees uſ ſawu ſwehtwakaru, zitas atkal zitôs wakarôs waj deenâs. — Schur tur dſeeſminu walodâ atrodam maſus kruſiſchus un kluhdinas (Mirdama behrna luhgſchana — gurds — uſſeedet, — tſchaumals u. z.), bet grahmatina ir wiſadi teizama un wehlam tai daudſ pirzeju; kas atlikſees to pahrdodot, ir nowehlets par labu kahdam ſkolmeiſtera dehlam, kas augſtſkolâ mahzahs par ehrgelneeku.

Wehl no Leepajas peemeldeti, bet naw tikuſchi gatawi Dünsberga Krista gahjeens, un Dünsberga wehſtures otra un treſcha grahmata.

II. Sinibahm.

4. Baltijas resp. Latwijas arkeologijas tagadejais ſtahwoklis un tahs uſdewumi nahkamôs gadôs. Preekſchlaſijums, turets Rihgas Latw. Beedr. Sinibu komiſijas ſapulzê no J. Seemeļa ſtud. med., makſâ 15 k. Baltijas arkeologijai par ſawu deewsgan augſtu ſtahwokli japateizahs, tâ winſch ſaka, ihpaſchi trihs wihru puhlineem: Kruſes, Bährа un Grewingka darbeem. Dewis pahrſkatu par Baltijas arkeologijas literaturu Seemeļa kungs turahs pee Grewingka laika eedaliſchanas: Akminu laikmets no ſenu ſenejeem laikeem lihdſ tam gadam 100 pehz Kristus dſimſch. Dſelſs laikmets no 100—1200 pehz Kr. dſimſch. Wiſzaur pa Baltiju ir atraſti akmenu rihki, kâ zirwji kalti, ſchkehpu un ſchautru aſmeni, wiſuwezakahs pehdas uſeetas Rina-kalnâ, gleemeſchu wahku kaudſês noſpizeti kaula gabali un no kaula iſgreeſtas ſwehru bildes, ihpaſchi glihti gulbja tehlojumi, wiſuwezakee mahkſlas mehginajumi Baltijâ? Akmenu zirwju un kaltu un aſmenu leelaka daļa (kahdi 230) peederot Augſch-Kurſemei. Latwijas un Leetawas dalâs ſchihs leetas ir praſtaki iſſtrahdatas nekâ tahs, kas Igaunu dalâ atraſtas. Akmenu zirwjeem kahta zaurumi ir iſurbti ar kauleem; urbtamee ir [illegible] pulki (prapji) weetu weetahm ir atraſti. Starp akmenu un dſelſslaikmetu zitur gul ſtarpâ bronkſa laikmets. Waj tahds maſ un zik no tahda Baltijâ bijis, naw wehl deewsgan iſſtnams. No akmenu laikmeta mahlu trauki ir uſglabajuſchees, un tahdi pat, kahdi ſchê, ir atraſti pee Ladogas eſera un pee Oderas upes; tâ buhtu leeziba, ka reiſ kopu kultura ir bijuſi no Ladogas eſara lihdſ Oderai un tâpat uſ deenwiſcheem zaur Pokeem lihdſ pat Krakawai.

Pehz akmenu laikmeta ir nahzis wezakais dſelſs laikmets no 100—750 gadu pehz Kr. dſ.; tam peeſkaita atraſtos kaluinu kapus, (Hügelgräber) ar nededs finatahm zilweku atlikahm un akmenu rindu kapenes (Steinreihengräber) ar dedſinatahm zilweku atlikahm un daudſejadahm mantahm, bet tahs wiswairak ir waj nu greſnuma waj kara leetas un nezik nedod iſſinat, kahda pati dſihweteem bijuſi, kas tur guldihti. — Tad nahza jau-

Paſpahrnê.

Nepraſi.

Tu, Leukonoe, nepraſi,
Ko man, ko tew Deews lika:
Waj nahks wehl ziti rudeni,
Waj ſchis jaw pehdejs tika.

Dod ſirdî weetu gudribai,
Dod wihna warai weetu;
Zehrt garos ſpahrnus zeribai
Un to, kas zeeſchams, zeet tu.

Pirms wahrds pahr luhpahm iſgahja,
Jaw ſkaudigs laiks ir ſkrehjis;
Pluhz deenu, nepraſidama,
Ko rihts tew nowehlejis.

Pehz Horazija odes: Tu ne quaesieris brihwi tulkojis L. Behrſinſch.

Kâ zilweki paſchi ſamaitâ ſawu iſſkatu.

Ne par welti zilweku ſauz par wiſas radibas kroni. Zilweks pahraks par wiſeem ziteem ſchihs paſaules radijumeem ſaprahtibâ un ſkaiſtumâ. Winſch weenigs neſ galwu augſti un taiſni luhkojahs uſ ſawu Raditaju, pehz ka bildes winſch radits.

Bet zik beeſchi, ſahkot jau no paſcheem ſenajeem laikeem lihdſ pat muhſu deenahm, zilweki paſchi nenopuhlahs ſewi ſakroplot, iſnihzinat ſawu dabiſko iſſkatu, paklauſidami meſchonigahm modehm jeb eeradumeem. Tâ, peemehram, Pariſes modes dahma maitâ ſawu weſelibu un iſſkatu, pahrdabigi ſaſchnoredama ſawu widuzi, kamehr turpretim Hotentotu ſeeweetes Afrikâ ar wiſeem ſpehkeem nopuhlahs, lai iſſkatitos jo platakas, iſſteepdamas, zik ween plati war, nahſis, muti un auſis. Daſchas tautas Amerikâ eeſpeeſch behrneem galwas-kauſus, kamdehl ari pee daſchahm tautahm atrodam jo ſawadus galwaskauſus. Daſchas ziltis iſwer nahſim un luhpahm rinkus zauri, gluſchi tâpat kâ pee mums ſeeweetes auſis walkâ auſkarus. Pee Jagaſu zilts tikai tas teek turets par ſkaiſtu, kam truhkſt diwu preekſchejo augſchſobu. Ja kahdai ſeeweetei truhkſt duhſchas tos iſraut, tad tahdu wiſi uſſkata ar nizinaſchanu un wina nekad nedabon wihra. Daſchas turpretim iſrauj diwu ſobu weetâ weſelus tſchetrus, par to tad ari teek aplenktas no leela peeluhdſeju bara. — Kihnâ ſeeweetes jau no behrnu deenahm eeſpeeſch ſawas kahjas zik eeſpehjams ihſôs, ſchaurôs apahwôs. Kahja teeſcham paleek maſina, bet par to nabaga Kihneetei wiſu muhſchu gruhti ſtaigat.

Wiſas ſchihs eeraſchas zehluſchahs tumſchâ ſenatnê. Daſchas no ſchihm eeraſchahm laikam gan buhs zehluſchahs no mahnutizibas, daſchas zaur ſewiſchkeem dſihwes apſtahkleem, — bet leelakâ daļa gan laikam nahkuſi gluſchi weenkahrſchi no nepraſtigas modes, no ſamaitatas garſchas.

Tâ ka nu mati wisweeglaki pahrgroſami, kâ tik ween grib, tad ari mode pee wineem mainahs wisbeeſchaki. Daſchas modes pahrnahkuſchas iſ ſirmahs ſenatnes uſ muhſu deenahm, — no meſchonu ziltim pee iſglihtotahm tautahm. Mode nepagehr weenigi, lai matus waj nu audſina garus, waj atkal apgreeſch itin ihſus, kemmê winus uſ weenu waj otru puſi, bet daſchreiſ wina pat praſa, ka pati matu krahſa japahrmaina. Matus nekrahſo wiſ weenigi meſchoni, bet wehl neſen atpakal ari Wakar-Eiropâ ſeeweetes to paſchu darija.

Pee meſchonu ziltim ir ſewiſchki iſplatijees eeradums nodſiht galwu pliku, nebuht nelukojotees uſ tam, ka ſchitais darbs ir wiſai gruhts un dara leelas ſahpes. Waretu domat, ka meſchoni karſtajâs ſemês to dara tihribas dehl, kas tur tik nepeezeeſchami waijadſiga, jeb zitadi kâ weſelibas labâ. Bet tâ ka matus nodſen tikai ſeeweetes, wihreeſchi turpretim tos walkâ jo kuplus un pehz modes nokemetus, tad ari matu dſihſchana ja-uſſkata tikai par modes leetu.

Gandrihſ pee wiſahm tautahm ir gan leelakâ, gan maſakâ mehrâ iſplatijuſehs mode, daſchadi pahrgroſit deguna, luhpu un auſu iſſkatu. Simts gadu atpakal zelotajs Kuks uſgahja pee kahdas zilts Niht-Auſtralijâ eeradumu, iſbahſt zaur nahſim pulkiti pirkſta reſnumâ. No kureenes ſchahda mode zehluſehs, naw ſinams. Zaur to ne tikai gihmis ļoti nejauki iſſkatahs, bet pulkitis kawê beſ tam ari elpoſchanu zaur degunu, tâ ka nabaga lautineem weenumehr jatur mute walâ, lai waretu elpot. — Pee daſchahm ziltim, peem. Botokudeem, jo leelâ mehrâ iſplatijuſehs mode, iſdurt nahſis, luhpâs un auſis zaurumus un tanîs walkat daſchadus rinkus, daſchreiſ pat lihdſ zeturtdaļ mahrzinai ſmagus. Pee ſchihs paſchas modes, ſinams, jaſkaita ari eeradums, iſdurt auſis, kas atronams ari pee mums Eiropâ wehl ſcho baltu deenu. Zik daſcha laba ari no muhſu jaunawahm ar aſarahm azis un ſobus ſokoduſi naw pazeetuſi ſahpes, lai tikai daritu pehz modes, pee tam nebuht nedomadama, ka zaur to pati zenſchahs greeſtees atpakal taî paſchâ ſtahwokli, kahdâ atrodahs wehl tagad meſchonu ziltis.

Pat ſobeem, gribot negribot japadodahs modes warai. Pa leelakai daļai mode noluhkojuſehs uſ preekſchſobeem, ko mehs wiſahtrak eeraugam un ari ziteem parahdam. Modes geki leek iſnemt iſ weſeleem ſobeem trihsſtuhriſchus waj rinkiſchus, leek noſpizet ſobus it ſpizus u. t. t., nemaſ ne-apſwehrdami, ka tahdâ wihſê paſchi ſew jo leelâ mehrâ ſkahdê, maſinadami ſobu iſturibu un nomaitadami winu labo iſſkatu. Kamehr mehs tihrus, baltus ſobus turam par wiſſkaiſtakeem, daſchas Aſijas tautas tahdus newar eeredſet, bet krahſo tos daſchuedaſchadâs krahſâs. XX.

Grahmatu plauktê.

Redakzijai peeſuhtitas ſchahdas grahmatas:

1. Homera Odiſeja. Peektâ burtniza. Septitais un aſtotais dſeedajums. K. Mühlenbacha tulkots. Jelgawâ 1895. g.

2. Laukſaimneeku Kalendars 1896. gadam. Klajâ laidis agronoms J. Biſſeneeks. Jelgawâ, drukats H. Allunana drukatawâ.

3. Wahrpas II. Apgahdajuſi Rihgas Latweeſchu Beedribas Sinibu Komiſijas Derigu grahmatu apgahdaſchanas Nodaļa. Makſâ 5 kap. Rihgâ, 1895. Drukajuſchi Kalninſch un Deutſchmans.

4. Benjaminſch Franklins. Kreewu walodâ A. N. Annenskaja. Tulkojis Jannau'u Karlis. Apgahdats no Rihgas Latw. Beedr. Sinibu Komiſijas Derigu grahmatu apgahdaſchanas Nodaļas. Rihgâ, 1895. Drukajis M. Jakabſons.

Domu graudi.

I.

Ja ſahpes nahk, tad pazeetees,
Kadehl tahs nahza, apprafees,
Jo Mihleſtiba nedos tahs
Tik tadehl, lai birſt aſaras.

II.

Ja preeku, Deewa dahwinatu,
Tu behdâs wehrſ ar mulka prahtu,
Tad Winſch tew darbu aiſtaupihs
Un behdas Pats jau peeſuhtihs.

III.

Preeki kleijo pa paſauli,
Pluhz katru ſeedu un ahboli;
Behdas ja ſaukt tewi ne-eeſahktu,
Muhſcham tad mahjâs tu nepahrnahktu.

Pehz Geibela tulkojis L. Behrſinſch.

nakais dselfs laikmets no 750 lihdſ 1200. Schi laikmeta eeſahkumâ lauschu dſihwe buhs bijuſi nabadſigaka; tik jau gan dehl maſakas ſatikſchanahs ar zitahm kulturas tautahm atrod loti maſ glihtaki ſtrahdatu mantinu; bet drihſ wiſa dſihwe atkal leekahs uſplaukuſi, wiſadas naudas un ſweſchſemju leetas atrodahs kapenês, un tâ eet uſ preekſchu, kamehr wiſa ſchejeenes tirgoſchana nahk jaunzelto Wahzu pilſehtu rokâs. Kapenês lihkus ſchini laikmetâ wiswairak uſeet nededſinatus. Latweeſchu kapi ſtipri jau ir lihdſigi tagadejeem kriſtigu laiku kapeem. — Pehtneekeem tè wehl leels darba gabals, darbojotees gar ſchahm wezajahm kapenehm un winâs atraſtajahm mantahm, iſſpreeſchot daſchado tautinu robeſchas un mantas, waj tahs ſchurp eeweſtas, jeb tèpat pagatawotas, waj peeder agrakeem waj wehlakeem laikeem. Zerams, ka nahkoſchais arkeogiſkais kongreſis Rihgâ ſtipri palihdſehs atbildes panahkt uſ daudſ jautajumeem.

5. Angłu walodas mahziba. Weegli ſaprotami un praktiſki ſaſtahdita lihdſ ar wahrdnizi no J. Sieberga, Boſtonâ. Buhs deriga ihpaſchi tahdeem, kas uſ Ameriku eet.

6. Mahziba biſchkopibai, ſaſtahdita no Potechina, latwiſki no Kopmana. Drukata Leepajâ, makſâ 70 k. Biſchu kopeji ſchini grahmatâ atrod pilnigu pamahziſchanu, kâ ſapratiga biſchkopiba wedama. Waloda ir gaiſcha, loti derigi ir tee daudſ ſihmejumi. (Turpmak beigums.)

Uſaizinajums Latweeſchu etnografiſkahs iſſtahdes leetâ.

1896. gada Auguſta mehneſî Keiſ. Maſkawas Arkeologiſkâ Beedriba noturehs Kreewu X. arkeologiſko kongreſu un muhſu firmajai Rihgai un tamlihdſ Baltijai parahdits gods, ka tahs iſredſetas par ſapulzeſchanahs weetu. Bet ari Latweeſchi war juſtees godinati, ka kongreſa programmâ eeweetota Latweeſchu etnografiſka iſſtahde. Kongreſs Rihgâ ſapulzinahs ſiuibu wihrus netik ween iſ muhſu tehwijas, plaſchahs Kreewijas, bet ari iſ zitahm paſaules malahm, un ſcho wihru, ja, wiſas paſaules preekſchâ buhs tad Latweeſcheem rahdit wiſu ſawu tautas dſihwi netik ween tagadnê, bet ari winas wehſturiſkâ attihſtibas gahjeenâ.

Latweeſchu etnografiſkahs iſſtahdes ſarihkoſchanu uſnehmuſees Rigas Latw. Beedribas Sinibu Kommiſija, kura zaur ſaweem delegateeem peedalijahs Maſkawâ pee preekſchſapulzes arkeologiſkâ kongreſa ſarihkoſchanai. Sinibu Kommiſija jau ari eezehluſi ihpaſchu iſſtahdes komiteju, kurai un nahkahs iſdarit wiſus preekſchdarbus un paſchu iſſtahdes ſarihkoſchanu. Bet darbs, kurſch Latweeſcheem [illegible] Sinibu Kommiſijai, ne iſſtahdes komitejai weenai paſtrahdajams, tè wiſai tautai janahk talkâ.

Latweeſchi ſawôs 4. leelajôs dſeeſmu ſwehtkôs netik parahdijuſchi, ka wineem peemiht kopibas gars un ka wini ſina zeenit katru kopigu darbu, bet wini dewuſchi ari gaiſchu leezibu, ka tautibas apſina un ar to kopigas darbibas panahkumu ſajehgſchana arweenu wairak eeſaknojuſees un attihſtijuſees. Tadehl zerams, ka tauta pilnigi atſihs ari Latweeſchu etnografiſkahs iſſtahdes ſwarigumu un ſwehtibu un ka wina no jauna peerahdihs, ka aizinajums uſ ſcho leelo kopdarbu wiſur atrod peekriſchanu un pabalſtu.

Etnografiſkahs iſſtahdes noluhks ir, rahdit Latweeſchu dſihwi un tahs apſtahkļus winu wehſturiſkâ attihſtibas gahjeenâ, ſahkot ar teem laikeem, iſ kureem mums uſglabajuſchahs kahdas wehſtis, lihdſ tagadnei. Scho noluhku iſſtahdes komiteja grib ſaſneegt zaur daſchadu preekſchmetu un to mudukū leetderigu ſakopoſchanu, ſihmejumeem un ſkizehm, fotografijahm un diagrammahm.

Lai un ſekmigaki waretu weizinat iſſtahdes ſarihkoſchanu, tad komiteja ſaſtahdijuſi ſekoſchu programmu:

A. Siſtematiſka nodala.

Schini nodalâ buhs rahdami wiſi preekſchmeti, kuri pehz winu dabas, ihpaſchibahm un peederibas ſakopoti ihpaſchôs atdalijumôs.

I. atdalijums:

1) geografija (kartes, grahmatas u. t. t.);
2) wehſture (grahmatas, laikrakſti, kartes, ſihmejumi u. t. t.);
3) teeſibas un teeſaſchana (waku grahmatas, protokoli, likumi, brihwſemneeku priwilegijas u. t. t.);
4) antropologija un ſtatiſtika (grahmatas, ſihmejumi, fotografijas, kartes, diagrammas).

II. atdalijums:

1) waloda un dialektologija (kartes, grahmatas u. t. t.);
2) literatura un mitologija (tautas ſenâs gara mantas, daſchadas grahmatas u. t. t.);
3) muſika un deja (daſchadi muſikas rihki, grahmatas, diagrammas, gihmetnes, meldijas, 4 dſeeſmu ſwehtki).

III. atdalijums:

1) ſadſihwe (beedribas, kaſes u. t. t.);
2) iſglihtiba un tahs lihdſekli (ſkolas, laikrakſti, diagrammas u. t. t.);
3) kugneeziba un tirdſneeziba (kugi, konſuma beedribas u. t. t.);
4) laukſaimneeziba un biſchkopiba (daſchadi rihki, diagrammas u. t. t.).

IV. atdalijums:

1) dſihwokli;
2) ſaimneezibas darbi un darba rihki;
3) apgehrbs;
4) ehdeeni;
5) muhſu mahmuku un ſeltenu rokdarbi.

B. Apgabalu un paradumu nodala.

Schi nodaļa lemta ihſtai tautas dſihwei ſenatnê un tagadnê, un jau preekſchejahs nodaļas pehdejais atdalijums ſagatawo pahreju uſ ſcho nodaļu. Schè naw iſſchkirami nekahdi ſewiſchki atdalijumi, bet jau katra apgabala mahjas dſihwe, iſ kuras buhs ſaſtahditas daſchadas ainas, ir patſtahwiga nodala.

C. Jaunlaiku nodala.

I. Tautas dſihwe.

1) dſihwojama ehka;
2) darbi un darba rihki;
3) rokdarbi resp. mahjruhpneeziba;
4) daſchadi ſihmejumi, diagrammas u. t. t.

II. Mahkſla.

D. Latweeſchi ahrpus Baltijas.

I. Dſihwokli un to eerihkojums.
II. Statiſtiſkas ſinas.

Schi programma aptwer, kâ redſams, wiſu Latweeſchu tautas dſihwi, tautas darbus un panahkumus. Jo pilnigak buhs eeſpehjams ſarihkot katru nodaļu, jo pareiſaku bildi un tamlihdſ ari ſpreedumu iſſtahdes apmekletaji dabuhs par Latweeſcheem. Tadehl katra Latweeſcha ſwehtakais peenahkums lai ir, pehz eeſpehjas pabalſtit ſcho iſſtahdi un ne-aiſmirſt, ka maſakais neezinſch peeder pee leetas pilniguma.

Loti eeteizams weizinat ſewiſchki apgabalu un paradumu nodaļu. Jau daſchkahrt atſihts, ka netik ween Latweeſchu tautas apgehrbs, bet ari paradumi gandrihſ katrâ draudſê ir ſawadi. Tadehl buhtu loti derigi, ka daſchadôs apwidôs raſtos wihri, kuri iſ ſawa apgabala raudſitu ſawahkt pilnigus preekſchmetu krahjumus. Tee un buhtu daſchadi wihreeſchu un ſeeweeſchu apgehrba gabali, kuŗus iſſtahdes komiteja pehz eeſpehjas un ſwariguma raudſihs uſtehrpt uſ ſewiſchki preekſch tam iſgatawoteem tehleem un ſchos ſaweenot grupâs, tad ſaimneezibas un darba rihki, mahjruhpneezibas raſchojumi u. t. t.

Noſwinetôs tſchetrôs Dſeeſmu ſwehtkôs Latweeſchi peerahdija ari plaſchakai publikai, ka wini ir dſeedataju tauta, nahkamai etnografiſkai iſſtahdei buhs rahdit Latweeſchus kâ tautu wiſâ winas dſihwê un darbâ. Tadehl lai neweens ne-atraujahs no peedaliſchanahs pee iſſtahdes, lai neweens nedomâ, ka ari beſ wina ſuhtijuma iſſtahde buhs pilniga. Neka nekait, ja weenu un to paſchu leetu eeſuhta no wairakeem un pat daudſeem apgabaleem.

Laiks lihdſ iſſtahdei naw wairs garſch, leels darbs wehl darams un ſeemas zelâ weeglaka aiſ[illegible] — tadehl buhtu ipaſteidigahs. Leetas war nodot ikkatrâ laikâ Rihgas Latweeſchu Beedribas namâ. Pehz iſſtahdes ihpaſchneeki warês nemt ſawus preekſchmetus atpakaļ, waj tos atſtaht Latweeſchu etnografiſkam muſejam. Tadehl luhdſam preekſchmetu ſuhtitajus, jau ſahkumâ minet, waj wini ſawu preekſchmetu dahwina preekſch nodibinamâ etnografiſkâ muſeja, waj to aiſdod tikai preekſch iſſtahdes laika. No tahdahm leetahm, kuras nemaſ naw eeſpehjams aiſgahdat uſ Rihgu, waj ari tikai ar gruhtibahm, deretu iſgatawot mudukus. Peem. no ehkahm (1: 12) 12. dalu no dabigâ leeluma, no darba un ſaimneezibas rihkeem (1: 3) 1/3 no dabigâ leeluma. Buhtu teizami, ja wiſi muduki taptu iſgatawoti pehz ſchè uſdota ſamehra.

Lai iſſtahdamo preekſchmetu nodewejam zeļu pa-ihſinatu un wiſpahrigi iſſtahdes rihkoſchanu weizinatu, iſſtahdes komiteja domâ drihſumâ zaur laikrakſteem iſſinot to kungu wahrdus, kas laipni apnehmuſchees preti nemt iſſtahdamahs leetas un tahs tahlak noſuhtit uſ Rihgu.

Tahdâ nu kahrtâ iſſtahdes komiteja nodomâ kertees pee Latweeſchu etnografiſkahs iſſtahdes ſarihkoſchanas un ir pahrleezinata, ka ſchis uſaizinajums uſ leelo darbu wiſâs Latwijas malâs atradihs ſiltu atbalſi, pateeſus labwehļus un zihtigus darbneekus.

Iſſtahdes komitejas
preekſchneeks: Fr. Groſswalds.
Rakſtwedis: M. Skruſits.

Rihgâ, 28. Dez. 1895. g.

No ahrſemehm.

Politiſkee laikrakſti wehl arweenu wiswairak runâ par Tranſwales republiku un Angliju. Kâ ſinams, Angleem ir Afrikas deenwidôs beſ Kapſemes wehl daudſ zitu koloniju, un protams, ka Anglijai buhtu it patihkami, wiſas ſchihs kolonijas ſaweenot kopâ. Tadehl Angleem ir kâ ſkabarga azîs diwas brihwas walſtinas, kas atronahs widû ſtarp Anglijas kolonijahm, proti Oranſchas un Tranſwales republikas, kas apdſihwotas no tâ ſauktajeem „buhreem“ t. i. ſemneekeem, ſenſeneem eenahzejeem no Hollandijas. Angli jau wairakkahrt „buhrus“ ſpihdſinajuſchi, gribedami laupit wineem patſtahwibu. Bet „buhri“ ir pa leelakai daļai droſchſirdigi, kreetni ļaudis, un wineem ir lihdſchim arweenu iſdewees no Angleem atgainatees. Pehdejo lihgumu Tranſwales republika ir ar Angliju noſlehguſi 1884. g., un tur ne-eſot ne runas no Tranſwales atkaribas no Anglijas. Newaredami ar wâru Tranſwali dabuht, Angli uſſahka zitu zeļu. Waldiba ſahka weizinat Angłu eenahkſchanu Tranſwalê. Eenahzeji, tâ ſauktee „uitlenderi“ (ahrſemneeki), ihpaſchi nometahs Tranſwales galwas-pilſehtâ Pretorijâ un Johannisburgas nowadâ, kur atronahs bagatas ſelta un dimanta raktuwes. Skaitâ ahtri wairodamees, „uitlenderi“ ſahka praſit wiſur weenadas teeſibas ar „buhreem“, un kad wineem tahs nedewa, tad wini ſahka peedraudet dumpi. Tas nu ari pagahjuſchâ gada beigâs teeſcham iſzehlahs. Zik tahl Angłu waldiba pee tam wainiga, waj peemehram Kap-ſemes gubernators Robinſons nodomu ſinajis, to newar noteikt. Wismaſ Kap-ſemes miniſteru preekſchneeks Seſils Rodeſs buhs bijis lihdſſinatajs, jo uſbrukuma leelakais rihkotajs un wadonis ir Rodeſa labâ roka, kahds Dr. Dſchemſons, kas turklaht bij kahdas bagatas Angłu leeltirgotaju ſabeedribas darbwedis. Dumpim ſtarp „buhreem“ un „uitlenderreem“ ſahkotees, Dſchemſons ar kahdeem 800 apbrunoteem Angleem eelauſahs Tranſwalê, ſaukts no „uitlenderreem“, kâ winſch apgalwoja. Bet kad „buhri“ ar eerotſcheem rokâ buhſchigi ſtahjahs uſbruzejeem preti, tad „uitlenderi“ pameta Dſchemſonu beſ palihga. Wina kara-pulks tika pilnigi ſakauts, winſch pats lihdſ ar daſcheem Angłu ofizeereem un ziteem kaujasbeedreem ſaguhſtits. Dumpja ſahkumâ bij Tranſwales preſidents Krügers luhdſis Wahzu keiſaru, lai winſch Tranſwali apſargatu. Kad nu uſbruzeji bij tik laimigi uſwareti, Wahzu keiſars noſuhtija preſidentam Krügeram laimes-wehlejumu. Par to nu Anglijâ, ihpaſchi Angłu laikrakſtôs ſazehlahs leels troksnis, par ko jau ſinojam pagahjuſchâ nummurâ. Tagad nu ſchis awiſchu troksnis ir tapis kluſaks, bet eenaids pret Wahzeeſcheem ſahk parahditees paſchâ Angłu tautâ, un tè ihſtenais eenaida zehlons meklejams dſiļaku nekâ Tranſwales ſaduraſs. Wahzeeſchi top Angleem par weenmehr bihſtamakeem konkurenteem ruhpneezibâ un tirdſneezibâ, un tas Angleem ſkauſch. Schimbrihſcham Angłu waldiba ſarakſtahs ar Tranſwali dehl lihguma atjaunoſchanas un ſkahdes atlihdſinaſchanas, kas zaur uſbrukumu zehluſehs. Preſidents Krügers apſolijis ſaguhſtito Dr. Dſchemſonu un wina beedrus iſdot Angłu waldibai, lai ta pati winus ſoda. Anglijai ſchee notikumi Tranſwalê atneſuſchi leelas nepatikſchanas, un tas neko nelihdſ, ka Angłu awiſes runâ tik lepnu, pahrgalwigu walodu: zaur to Anglija nemantos wairak draudſibas no zitahm leelwalſtim — un leela ta jau tagad wairs naw. — Wahzija ir pa to ſtarpu pehdejâs deenâs it meerigi rihkojuſehs ſwinet 25 gadu peeminu tai deenai, kur wiſas Wahzijas walſtis un walſtinâs ſaweenojahs par weenu leelu walſti. Uſ ſcheem ſwehtkeem, kuri ſwinami 18. Janwarî pehz jaunâ kalendera, eeluhgts ari firmais firſts Biſmarks, kas toreiſ pee ſaweenoſchanas darba nebij wis maſakais ſtrahdneeks. Tomehr netruhkſt ari pee ſchi atgadijuma lauſchu, kas nekaunahs ſawas balſis pazelt pret ſirmo walſts-wihru. Walſts-ſaeima atklahta ar trona runu, kurâ ſazits, ka walſts ſinantſchu ſtahwoklis kluwis labaks, ruhpneezibai uzlabojotees. Waldiba turpma- it ſewiſchki gribot gahdat par ſemkopibas pazelſchanu un dſelſszeļu pawairoſchanu. — Italijai beidſamâs deenâs nahk it labas wehſtis iſ Abeſinijas. Generalis Baratjeri wairak reiſas ſakawis Schoaneeſchus. — Kihnâ uſeeta ſaſwehreſchanahs, kuras mehrkis bijis gahſt tagadejo Kihnas waldibu. Wadonis eſot kahds Huangs, kas ilgus gadus nodſihwojis Amerikâ un ari Angliju un Wahziju apzelojis. Saſwehreſchanahs dalibneeku bijis jau kahdu 30,000 un eerotſchu bijis jau ſagahdats preekſch kahdeem 100,000 wihreem.

No eekſchſemehm.

Walſts budſchets 1896. gadam.

Eenehmumi:

kahrtigi	1,239,471,595	rbl.
ahrkahrtigi	2,200,200	„
kopâ	1,241,671,695	rbl.
ſkaidra nauda walſts reutejâ .	119,876,299	„
kopâ	1,371,547,994	rbl.

Iſdewumi:

kahrtigi	1,231,088,414	rbl.
ahrkahrtigi	130,459,580	„
kopâ	1,361,547,994	rbl.

No droſchas puſes mums ſino par **kahda nodokļa atzelſchanu.** Kâ ſinams, tad lihdſſchim wiſas otras gildes pahrdotawas — ari uſ ſemehm — makſaja gubernas pilſehtai pilſehtas waldê ſinamu nodokli, kas pee otras gildes bij 825 kap. un pee pirmahs ſchkiras darbweſcha (приказчикъ) 350 kap. leels. Tagad eekſchleetu miniſtera kgs iſſkaidrojis, ka pilſehtahm naw teeſibas wairs nemt ſcho nodokli no tahdeem weikaleem, kuru darbibas apgabals ir tikai uſ ſemehm. Pehz ſchi iſſkaidrojuma ari lauzeneekuſemneeku konſumbeedribas no ſchi nodokļa atſwabinatas.

No Nikolajewas. Awiſe „Od. Liſt.“ rakſta: Kahdâ no ſchejeenes Schihdu eewehrojamakahm familijahm nomira meita, kas tikko bija ſaderinajuſees. Wezaki, ſinams, aiſ ſchehluma neſinaja, ko darit. Bet winu iſſamiſchanos jo leelâ mehrâ pawiroja pee Schihdeem paſtahwoſchâ mahntiziba, ka neprezejuſchahs jaunas meitas pehz nahwes ari winâ paſaulê nedabon wihra un winahm muhſchigi japaleek par wezmeitahm. Lai nu no ſchi launuma iſſargatos, tika noſpreeſts jaunos ļaudis wehl pehz bruhtes nahwes ſalaulat. Uſ kapſehtas uſzehla „melnu baldachinu“. Kad kaps jau bija iſrakts, winâ eelaida ſahrku ar nomiruſcho bruhti, pahrlika baldachinu pahr kapu un noſtahdija ſem ta bruhtgaunu. Kapu razejs nolaſija pee laulaſchanas paraſtahs luhgſchanas; pehz tam eelika kapâ „koſubu“ tas ir dokumentu, kahds Schihdu ſeeweetehm teek iſdots pehz ſalaulaſchanas.

No Lodſes. Preekſch kahdeem 10 gadeem, kâ „Pet. Zeit.“ teek ſinots, nomira kahdâ ſchejeenes wilnas fabrikâ drihſ weens pehz otra uſraugs lihdſ ar ſawu ſeewu, atſtahdami ſawu aſtoni gadus wezu dehlinu pawiſam beſ lihdſekleem. Neweens neradahs, kas bahreni buhtu peenehmis pee ſewis. Tad fabrikas eerehdni, meiſteri un ſtrahdneeki apnehmahs par behrnu gahdat un to uſ ſawa rehkinuma uſaudſinat. Katris ſtrahdneeks dewa preekſch tam pa 1 kapeikai un bagatee pehz patikſchanas. Tâ ka fabrikas ſtrahdneeku ſkaits arweenu wairojahs, tad drihſi bija eeſpehjams preekſch puikas audſinaſchanas ſalaſit nedeļâ lihdſ 5 rubļ. Kahds no fabrikas meiſtereem uſnehmahs ſehnu par neezigu atlihdſinajumu uſaudſinat. Pahrako naudu iſleetoja ſehna ſkoloſchanai. Winſch ar ſekmehm nobeidſa tureenes tſchetrklaſigo Aleksandera ſkolu un pehz tam iſmahzijahs Wahzu wehweru ſkolâ par wehweru meiſteru. Tagad winam wehl naw 19 gadu, un winſch jau nodibinajis ſawu paſcha dſihwi. Jo eewehrojams ir tas, ka naudas laſiſchana turpinajahs tikai peezus gadus, un ka tik ihſâ laikâ bija eeſpehjams pat wairak naudas ſalaſit, nekâ preekſch ſehna labas iſglihtoſchanas bija ja-iſdod.

Widſeme.

No Rihgas. Schejeenes mechanikis Georgs Ratfelders iſgudrojis jaunas ſlidas, ar kurahm war ſkraidit pa grihdu. Tirdſneezibas un ruhpneezibas departaments jau iſdewis Ratfelderam patenti preekſch jaunâ iſgudrojuma, un agrakais Widſemes gubernators tam dewis jau Nowembera mehneſî atkaunu, eerihkot pa peldu laiku grihdas preekſch ſlidu ſkreeſchanas Rihgas juhrmalas peldu weetâs, Bilderlinôs, Edinburgâ, Majorôs, Dubultôs, Karlsbadê, Aſarôs un Kemerôs.

Latweeſchu etnografiſkahs iſſtahdes komiteja, kâ „Düna-Ztga“ ſino, eewehlejuſi ſawâ pehdejâ ſehdê Rihgas pilſehtas-galwu par iſſtahdes goda-preſidentu un mahz. Dr. A. Bielenſteinu par komitejas lozekli.

Jauna banka. Lihdſſchinigâ II. Rihgas krahjuu aiſdewu-kaſe (Rihgas Latweeſchu beedribas namâ), kâ „Düna-Ztga“ ſino, no ſinantſchu miniſterijas apſtiprinata kâ banka ar noſaukumu „Widſemes ſawſtarpiga kredita beedriba“.

No Krimuldas ſino Rihgas awiſei „Riſch. Weſtu.“, ka pagaſta weetneeki atwehlejuſchi 30 rubļus ſkolas bibliotekas eerihkoſchanai diwâs tureenes pagaſta ſkolâs. Tâ ka ſchi ſumma wehl deeſgan nepeeteekoſcha, tad ſchim paſcham mehrkim par labu nodomats ſarihkot teatera iſrahdi.

No Weetalwas. Schejeenes labdarigâ beedriba iſrahdija pirmâ Seemas-ſwehtku wakarâ lugu „Saudetas teeſibas“. Par min. lugu jau wairak rakſtits, un ta ja-atſihſt par nederigu ihpaſchi lauku ſkatuwehm, tamdehl tihrais brihnums, ka Weetalwas beedriba to nehmuſees iſrahdit. Tàpat naw peeklahjigi iſrihkot teateri pirmâs augſtu ſwehtku deenâs, kâ to ſchejeenes beedriba paraduſi. T.

No Weiſmaneem. 20. Dez. nakti ſchejeenes Sekleru L. Daudſeeſcha ſaimneekam nodedſa ſtalli lihdſ ar lopu ehdamâ ſchkuhni un wahguſi. Pee tam ſadedſa wiſi mahju lopi, tâ ka ſkahde eſot lihdſ 1000 rubļ. leela. Apdeguſchojeem jau paſneegtas daſchas mihleſtibas dahwanas. Tâ otrôs Seemas-ſwehtkôs pagaſta-mahjâ notika labi apmekleta teatera iſrahde, kuras eenahkumu pa daļai gribot nowehlet apdeguſchajeem. Preekſch ta paſcha mehrka ſchejeenes dſeedataju koris ſagatawo kahdu iſrihkojumu. Arnolds.

No Walkas. No 13. lihdſ 15. Julijam ſch. g. Sagnizas ſemkopibas beedriba iſrihkoſchot iſſtahdi. Iſſtahdes goda-preekſchneeks buhſchot grafs Bergs.

No Arensburgas. „Arensb. nedeļas lapa“ ſino, ka pehz pilſehtas-galwas preekſchlikuma pilſehtas weetneeku ſapulze 18. Dezemberi noſpreeduſi, augſto waldibu luhgt, lai atļautu nahkamo dambi pahr maſo ſundu nelaika Widſemes gubernatoram par godu noſaukt par „Sinowjewa dambi“.

No Jurjewas. Atſkatidamahs atpakaļ uſ pagahjuſcho gadu, Jurjewas Wahzu awiſe „N. D. Z.“ rakſta: Skolu un mahzibu leetâs jamin, ka pee uniwerſitetes atzelts prorektora amats un tanî weetâ dibinats ſtudentu inſpektora amats, preekſch kam gada ſahkumâ atwehleti 5000 rbl. Wiſpahrigi no ſchi gada ſahkot uniwerſitete dabuhs 31,470 rbl. par gadu wairak, nekâ lihdſſchim. Uſ gada beigahm tika eeſwehtita ortodokſa uniwerſitetes baſniza. Ihpaſchi pagahjuſchâ gadâ par muhſu augſtſkolu daudſ runats un rakſtits, peemehram kad iſnahza pahrſkats par profeſoru un ſtudentu ſkaitu.

Kurſeme.

Platones dſeedaſchanas beedriba iſrihkoja Seemas-ſwehtkôs otras deenas wakarâ Platones pagaſta-namâ teateri un weeſigu wakaru, kas bij ihſti ſtipri apmekleti. Rahdahs, ka Platones dſeedaſchanas beedriba arweenu wairak eeguhſt peekritejus un draugus. Buhtu ari jaw laiks, ka minetâ beedriba ſahktu reiſ ko nopeetnaku ſarihkot, kâ peemehram preekſchlaſijumu un jautajumu iſſkaidroſchanas wakaru, kas tagad teek ari no ſemkopjeem apmekleti un zeeniti, kur ween ſchahdi wakari teek labi ſarihkoti un apdomigi waditi. —ts.

No Leel-Eezawas. Kâ ik gadus, tâ ari ſchogad tika weza gada beidſamâs deenas wakarâ Leel-Eezawas baſnizâ deewakalpoſchana notureta. Baſnizļaudis bij eeraduſchees neredſeti leelâ daudſumâ — daļa ne-atrada baſnizâ weetas. Deewakalpoſchanu

puschkoja Greenwaldes dseedataju koris, nodseedadams wairakbalsigi daschas scha wakara nosihmei peemehrotas dseesmas, kuras basnizkaudis noklausijahs ar leelu usmanibu. Basniza bij peeteekoschi apgaismota, tikai ee-ejà jeb torni bij tumsa, kas ari pahrklahja kapsehtu un laukumu preeksch sirgu peeweetoschanas. Gruhti bij tamdehk atrast sawu zekabeedri, ja pat kumelinu, un pateesi brihnums, ka tumsu ne-isleetoja sew par labu garnadschi. I.

No Lestenes. Katru gadu tapa muhsu pagasta skolneeki Seemas-swehtkôs apdahwinati gan ar mihkstahm schallehm, kas aukstajà seemà masturigakeem koti waijadsigas, gan ar rakstamahm leetahm, saldumeem un skolneezes ar glihteem lakatineem un preekschauteem. Laipnà dahwanu gahdataja zeen. Lestenes dsimtkundse ari schogad muhsu masos eepreezinaja. Lai gan wina, pehz sawa laulata brauga, muhsu bijuschà augstigodatà un ne-aismirstamà dsimtkunga P. fon Fircks'a nahwes, kas pagahjuscho wasaru us muhschu aismiga, wairs nedsihwo muischà, tomehr redsams, ka wina muhs wehl naw aismirsusi. Gods un dsili sajusta pateiziba par winas labadarijumeem! Skolneeku skaits pa seemahm sneedsahs tuwu pee simta. Abi skolotaji, Flugina un Kroutsches kgi, blakam sawam skolas darbam bija sagatawojuschi ari kaut ko pee-auguscheem. Winu waditais jauktais koris muhs eepreezinaja Seemas-swehtku deenà ar jauku dseesmu. Lai nu gan kora dseedaschana bija kaut kas rets, tomehr wareja manit, ka mums schodeen kaut kas truhka: mehs neredsejam sawa labà gana, kas mums zitahm reisahm Seemas-swehtku preeka wehsti sludinaja. Slimiba bija eemesls, kas ne-atkahwa muhsu zeen. mahzitajam Klapmeyera kgam sawu draudsi sweizinat. Treschà swehtku deenà wina weetu ispildija Dobeles draudses mahzitaja palihgs zeen. Ramolina kgs. Klusas asaras, kas pee aisluhgschanas eespeedahs draudses lozekku azis, bija sihme, ka slimais draudses gans mums ir mihlsch. — Pagahjuschà gada Septembera mehnesî dsirdejam par neschehlibahm, kas muhsu pagastà notikuschas. Teesas preekschà leetu ismeklejot, wainigais dabuja peenahzigu sodu. Kahds strahdneeks bija aisleenejis schihdam drukku naudas, bet schis kawejees ar atmaksaschanu. Parahdu dewejs un nehmejs abi bija satikuschees minetà mehnesî us zeka, kur starp wineem iszehlees strihds ar behdigahm beigahm. Strahdneeks bija schihdu tik ilgam spihdsinajis, ka pehdejais tikko wehl spehjis eet. Par laimi diwi garam gahjeji to bija redsejuschi un teesas preekschà nodewa leezibu. Spihdsinatajs dabujis aresti. — Dezembera mehnescha beigàs atkal tizis kahdu schejeenes mahju strahdneeks zekà no mescha us mahjahm no saweem darba beedreem ar nascheem sabakstits. G.-S.

No Irlawas. Lai behrni isaugtu par kreetneem zilwekeem, tad ir nepeezeeschami, ka winôs eedehsta kreetnas un daikas juhtas, kas tad behrnu un wehlak leelo zilweku eelihgsmo un eepreezina, kad winsch dara labu un sazek tani reebumu pret wisu nekreetnu. Pehz tam dsihdamàs, Irlawas-Kuhku labdaribas beedriba sarihkoja otrà Seemas-swehtku deenà 1895. g. preeksch behrneem egliti. Glihtà beedribu mahja, kur behrni sanahza, un appuschkotà egle ar daudz uguntinahm jau paschas par sewi pazilà maso daikuma juhtas. Wisupapreekschu Sahtu draudses mahzitajs zeen. Bielensteina kgs eesildija behrnu sirdis ar Deewa-wahrdeem un Irlawas-Kuhku skolas-behrni dseedaja pahris wairakbalsigu garigu dseesmiņu. Pehz tam katrs no atnahkuscheem behrneem dabuja tuhtinu ar daschadeem saldumeem. Tad lasija preekschà deesgan garo pasaku par „Pelnu ruschkiti". Kad preekschàlasitajs nonahza lihdz tahdai weetai, kur isteikts kahds no pasakas leelakajeem notikumeem, tad preekschkars pazehlahs un us skatuwes kluwa redsami pasakà minetee zilweki. Pehz pasakas preekschnesumeem rahdija wehl miglas bildes. Pa starpahm spehleja musikas koris. Pasaka lihdz ar tur klaht peederoschahm dsihwajahm bildehm tapa labi preekschà zelta; miglas bildehm buhtu waijadsejis buht reisahm skaidraki redsamahm. — Pehz tam isdalija apmehram 50 nabadsigakajeem behrneem daschadas dahwanas, kà: apgehrba gabalus un skolas leetas. Par peedalischanos pee wisahm minetahm israhdehm neweenam no atnahkuscheem behrneem nebija jamaksà. Zitahm personahm bija jamaksà katrai 15 kap. Apmekletaju bija tikdaudz, ka gandrihz ruhmes peetruhka zitam pee zita stahwot, kurpretim ziti schihs paschas beedribas israhdijumi ir bijuschi maz apmekleti. No tam redsams, ka kreetni beedribas israhdijumi top gan zeeniti, pat no kalpu zilwekeem, ja tikai maksa par teem ir pehz winu spehjas. Beedriba kalpos jaukam mehrkim, ja wina ari us preekschu dsihsees pulzinat gahjejus lihdz ar winu behrneem, tos pamahzit un winu juhtas isdaikot. K. R.

No Kandawas. 3. Janwari sch. g. Kandawà aiswehris sawas azis us muhscha dusu kahds firms, peeklusis strahdneeks ta Kunga wihna-kalnà, proti senakais Kandawas mahzitajs Hans Friedrichs Bernewitzs. Winsch peeder pee Kursemê tik pasihstamahs un zeenitahs wezahs mahzitaju familijas, kuras wezakais lozeklis winsch schimbrihscham laikam bij, jo winsch sadsihwojis pahri par 83 gadeem. Winsch ir dsimis 19. Junijà 1812. g. Jaunpilê, kur wina tehws bij par mahzitaju. Skolas apmeklejis ahrsemês un Tehrpatà un wairak gadus par mahjskolotaju sabijis, winsch 1842. g. tika eewehlets par mahzitaju Kandawà, kur winsch 47 gadus usziht igi strahdajis au daudz mihlestibas eemantojis. 1889. gadà winu wezums peespeeda, no sawa amata atstahtees un muhscha wakaru pee sawa dehla pawadit, kursch wina weetà nahza par Kandawas mahzitaju. Bez tam wehl diwi ziti wina dehli par mahzitajeem, weens Nurmuischà, otrs Rihgà. Salda dusa peekususchajam strahdneekam!

No Aisupes. Swehtdeen, 10. Dezemberi eeswehtija Aisupes jauno pagasta namu. Pee swinibahm peedalijahs wisai daudz lauschu, tà ka nama telpas bija pat pahrpildītas. Draudses mahzitajs Boettchers isdarija eeswehtischanu, pee kam wairakbalsigi nodseedaja: „Paklausi, Kungs" un „Swehts ir". Us pagasta wezakà A. Goldmana usaizinajumu nodseedaja tad walstshimnu. Tad apsweiza pagastu dsimtkunga barona Hahna weetneeks, barons Heykings, nowehledams, ka lai Aisupneekeem nebuhtu schini namà daudz teesa jameklè, jo kur teesa jatur, tur waijaga spreest un kur jaspreesch, tur bez strihdus naw bijis. — Iz rakstwescha J. Hartmana nolasita pahrskata par buhwes isdewumeem dsirdejam, ka nams maksajis 5856 rubl. Skolotajs P. Pamme siltôs wahrdôs minejis tehwijas mihlestibu, us kam ar musikas pawadischanu jaunmigi nodseedaja: „Deews swehti Latwiju". Wehl tika daudz runats un dascha dseesma nodseedata. Eeswehtischanas un atklahschanas aktam sekoja weesiga sadsihwe pagasta nama telpàs, kuram noluhkam sewischki nodereja leelà augschsahle jaunajai pa-audzei preeksch dejas. — Par swehtku kuplinaschanu sewischki japateizahs dseedatajeem un winu wadonam skolotajam Pamme kgam, kà ari Groescha un Graudina kundzehm un kungeem.

„Tehw."

No Kuldigas: Preeksch Kuldigas un Wentspils jo swarigu sinu atrodam Kreewu awisê „Now. Wrem.": proti, ka satiksmes zeku ministerija nolehmusi ussahkt kanala rakschanu starp Wentas un Nemanas upehm. Scho paschu kanalu sahka rakt jau 1825. gadà, bet 1831. gadà Poku dumpja dehl bija rakschana japamet nenobeigta. 1835. gadà rakschanu ussahka atkal no jauna, bet atmeta to atkal pehz weena gada, pa dakai aiz lihdzekku truhkuma, pa dakai aiz politiskeem eemesleem. Tagad beidzot jautajums par schi ekonomiskà sinà tik swarigà kanala rakschanu ir galigi isschkirts, un kanala rakschanas darbu turpinaschana pilnigi nodroschinata.

— Weetejà awise „Gold. Anz." sawà pehdejà nummurà schehlojahs par to, ka saimneezibas gruhtais stahwoklis esot jo manami sajuhtams tikpat pilsehtà, kà ari us laukeem. Semahs labibas zenas nospeeschot ne tikai lauzeneekus, bet ari pilsehtneekus. Sewischki slikti panahkumi preeksch wisas pilsehtas dsihwes bijuschi Kuldigas gimnasijas slehgschanai. Esot zeribas, ka gimnasija atkal no jauna tikschot atwehrta; awise zer, ka wiss labi isdoschoees, jo ari kuratora kungs pehrngada Oktobera mehnesî issazijis lahrtu preekschstahwjeem, ka winsch atsihstot par waijadsigu, ka gimnasiju atkal atwerot, un apsolijees ar wiseem spehkeem par to ruhpetees.

No Leepajas. Wezais gads ar saweem preekeem un behdahm aisgahjis. Zik daudzeem, sewischki strahdneeku kahrtas laudim, nebij gruhtibas un behdas japahrdsihwo, jo pagahjuschà gadà schejeeneeschem bija leels darba truhkums, kur ar weikaleem, schejeenes leelako pelnas awotu, slikti weizahs. Tomehr kas pagahjis, top aismirsts, un ikweens luhkojahs zeribu pilns nahkotnê, jaunà, unle eesahktà gadà, gaididams, kaut tas buhtu laimigaks, swehtigaks. Pa swehtku laiku schejeenes beedribas bija ruhpejuschahs, lai publikai buhtu kur walas-brihschus pakawet daudzajàs swehtku deenàs. Sewischki Labdaribas beedribà bij wairak israhdijumu. Seemas-swehtkôs bij eglite, pee kam apdahwinaja daudz nabagu behrnu un atraitnu. Jauna-gada wakarà teateris. Israhdija „zelojoscho studentu". Israhde noriteja deesgan brangi. Jaleezina, ka daschem akteereem ir teescham labas dahwanas, kuras deretu tahlak isglihtot. Publikas bija koti daudz. — Jauna-gada deenas wakarà p. 8. bij „literarisks wakars." Kahds students lasija garaku preekschnesumu par „antropologiju kriminal-ilkumôs." Preekschlasijums par sewi nebija slikts. Eepasihstinaja klausitajus ar daschadahm interesantahm leetahm schinî arodà. Bet tà ka winsch bija pa daudz garsch — aisnehma wisu wakaru — un tapa deesgan stihwi preekschà zelts, tad wisai leelu labpatikschanu winsch pee klausitajeem ne-atrada. Beigàs daschi jameeschi israhdija sawu nepatikschanu, kleegdami, ka waijagot isskaidrot wehl kahdus jautajumus, kà tas esot apsolits. Sludinajumôs bija tik issinots „literarisks wakars", un tà ka ar preekschlasijumu aisgahja gandrihz lihdz p. 11., tad tas bij itin dabigi, ka jautajumu isskaidroschanu neturpinaja, wehlà laika dehl. Bet tas jau allasch gadahs, ka zilweki sazek troksni pawisam bez waijadsibas un eemesla. A.—

Pahrdoschanas wairaksolischanà.

I. Tukuma-Talsu meera-teesneschu sapulzes sahlê, Tukumà, pahrdos: 1) 24. Maijà 1896. g. Wita Gibeta „Jaunsemu" mahjas, Behnes pagastà, Tukuma aprinkî. Mahjas wehrtetas us 4000 rubl. 2) 24. Maijà Fritscha un Annas Preeschu „Smiltneeku" mahjas, Behnes pagastà, Tukuma aprinkî. Mahjas wehrtetas us 3200 rubl.

II. Leepajas apgabala-teesà pahrdos: 1) 26. Februari 1896. g. Mikela Lapina „Ulmu" mahjas, Alschwangas pagastà, Aisputes aprinkî. Mahjas wehrtetas us 1500 rubl. 2) 26. Februari Pehtera Buka „Stirnu" mahjas, Alschwangas pagastà, Aisputes aprinkî. Mahjas wehrtetas us 1200 rubl. 3) Us 15. Janwari 1896. g. issludinatà Jahnam Raikstinam peederigo Alschwangas „Striku" mahju pahrdoschana teek atzelta eepirkschanas parada pagarinaschanas dehl us 5 gadeem. 4) Us 15. Janwari issludinatà Pehterim Bruhklim peederigo Alschwangas „Brugatu" mahju pahrdoschana teek atzelta eepirkschanas parada pagarinaschanas dehl us 5 gadeem. 5) Us 20. Janwari issludinatà Greetai Wilpluhzei peederigo Alschwangas „Bekeru" mahju pahrdoschana teek atzelta eepirkschanas parada pagarinaschanas dehl us 5 gadeem.

III. Wentspils-Kuldigas meera-teesneschu sapulzes sahlê, Kuldigà, pahrdos 4. Merzà Jura Fahrenhorsta „Wadschu" mahjas, Ranku-muischas pagastà, Kuldigas aprinkî. Torgs sahksees ar 3230 rubl. 1 kap.

Labas laimes lasitajeem!

Pehterburgà, 2. Janwari 1896. g. Schodeen, 62. reis islosejot 5-prozentu pirmo prehmiju aisleenu, winnesti krita us schahdeem nummureem:

200,000	rubl.	us sehr.	823	Nr.	30
75,000	„	„ „	3,412	„	8
40,000	„	„ „	11,159	„	20
25,000	„	„ „	13,929	„	45

3 winnesti à 10,000 rubl.

sehr.	2,076	Nr. 42	sehr.	6,855	Nr. 4
„	6,301	„ 1			

5 winnesti à 8000 rubl.

sehr.	4,561	Nr. 9	sehr.	18,023	Nr. 3
„	12,468	„ 10	„	19,916	„ 28
„	14,501	„ 31			

8 winnesti à 5000 rubl.

sehr.	4,504	Nr. 6	sehr.	15,371	Nr. 49
„	4,621	„ 36	„	18,366	„ 48
„	9,599	„ 46	„	18,629	„ 38
„	10,859	„ 7	„	18,674	„ 2

20 winnestu à 1000 rubl.

sehr.	293	Nr. 2	sehr.	8,024	Nr. 9
„	416	„ 26	„	8,650	„ 50
„	1,397	„ 36	„	8,944	„ 38
„	2,208	„ 41	„	10,904	„ 19
„	3,950	„ 33	„	10,687	„ 29
„	4,076	„ 35	„	11,349	„ 30
„	4,905	„ 28	„	12,801	„ 43
„	5,138	„ 38	„	15,040	„ 23
„	6,803	„ 3	„	17,787	„ 27
„	7,552	„ 23	„	18,303	„ 37

Winnesti à 500 rubl.

sehr.	bil.	sehr.	bil.	sehr.	bil.	sehr.	bil.	sehr.	bil.
29	18	4,113	20	8,203	18	11,507	14	15,559	15
44	6	4,214	21	8,203	30	11,588	39	15,621	12
88	18	4,297	29	8,240	47	11,624	13	15,695	22
280	37	4,305	28	8,253	31	11,740	23	15,703	12
483	34	4,406	40	8,426	7	11,740	29	15,729	5
498	15	4,489	31	8,428	13	11,746	37	15,810	19
606	3	4,550	23	8,550	48	11,757	15	15,924	42
626	39	4,697	24	8,563	19	11,851	15	15,944	31
740	42	4,810	35	8,603	42	11,875	50	15,964	17
1,020	2	4,875	7	8,793	13	12,023	6	15,964	19
1,031	9	4,893	4	8,818	44	12,090	50	16,008	1
1,037	18	5,187	35	8,819	21	12,203	35	16,090	25
1,084	37	5,236	16	8,853	39	12,371	6	16,201	41
1,117	16	5,262	18	8,869	3	12,459	29	16,417	17
1,180	18	5,276	24	8,918	44	12,593	19	16,489	48
1,122	32	5,297	12	8,954	17	12,666	13	16,657	49
1,212	43	5,370	6	9,071	38	12,716	24	16,685	14
1,294	26	5,501	16	9,146	34	12,752	8	16,717	17
1,635	29	5,676	20	9,218	44	12,759	36	16,743	27
1,679	18	5,720	11	9,316	9	12,771	40	16,806	43
1,797	15	5,734	9	9,348	27	12,816	14	17,054	15
1,810	33	5,740	24	9,417	9	12,860	17	17,388	27
1,822	49	5,758	27	9,481	3	12,886	22	17,415	12
1,824	49	5,833	46	9,488	32	13,130	46	17,587	43
1,857	7	5,859	9	9,494	24	13,163	1	17,611	45
1,953	44	5,894	48	9,570	18	13,224	46	17,666	35
1,968	31	6,056	17	9,641	14	13,328	8	17,915	8
2,140	44	6,200	3	9,707	29	13,369	22	18,081	33
2,145	21	6,525	45	9,759	27	13,489	34	18,089	47
2,207	46	6,538	31	9,834	33	13,591	6	18,274	13
2,274	9	6,550	25	9,883	47	13,621	42	18,284	45
2,329	37	6,600	42	10,072	35	13,630	6	18,286	18
2,372	42	6,613	3	10,103	17	13,700	34	18,303	8
2,562	18	6,642	29	10,132	35	13,700	48	18,408	50
2,746	48	6,669	25	10,175	14	14,004	42	18,450	16
2,855	20	6,706	18	10,303	8	14,184	20	18,502	19
2,863	14	6,752	3	10,305	21	14,220	38	18,530	25
3,052	20	6,829	21	10,440	7	14,231	34	18,567	25
3,169	17	7,092	2	10,442	31	14,303	5	18,645	42
3,215	37	7,170	6	10,904	50	14,620	32	18,853	9
3,373	38	7,279	48	10,907	23	14,758	6	18,877	43
3,383	16	7,287	43	10,991	18	14,769	24	18,953	10
3,422	39	7,444	43	11,006	41	14,902	42	18,987	28
3,463	4	7,464	48	11,025	40	14,933	17	19,011	42
3,514	16	7,489	22	11,057	25	14,978	35	19,051	37
3,626	34	7,723	31	11,090	47	15,018	36	19,241	34
3,647	37	7,794	17	11,107	44	15,110	8	19,305	44
3,698	2	7,824	22	11,130	23	15,172	42	19,368	31
3,711	34	7,957	29	11,153	15	15,225	35	19,384	27
3,743	5	7,959	36	11,215	15	15,272	50	19,516	10
3,857	36	8,108	9	11,429	16	15,412	32	19,754	48
3,880	25	8,159	47	11,453	44	15,460	48	19,831	1

Amortisetas tika schahdas sehrijas:

83, 956, 1063, 1206, 1,454, 1,606, 1,731, 1,881, 2,012, 2,108, 2,221, 2,286, 2,362, 2,385, 2,413, 2,462, 2,515, 2,526, 2583, 2,765, 3,328, 3,360, 3,499, 3,573, 3,608, 3,799, 4,032, 4,102, 4,116, 4,160, 4,224, 4,391, 4,567, 4,854, 4,860, 4,901, 5,389, 5,464, 5,545, 5,568, 5,662, 5,960, 6,126, 6,156, 6,210, 6,432, 6,506, 6,709, 7,065, 7,077, 7,552, 7,736, 8,020, 8,105, 8,381, 8,643, 8,684, 8,749, 8,882, 9,023, 9,052, 9,394, 9,421, 9,455, 9,965, 10,121, 10,200, 10,431, 10,785, 11,083, 11,975, 12,289, 12,303, 12,332, 12,439, 12,755, 12,825, 13,330, 13,435, 13,537, 13,681, 13,700, 13,907, 14,227, 14,581, 14,670, 15,172, 15,249, 15,257, 15,328, 15,562, 16,046, 16,578, 16,593, 17,280, 17,333, 17,338, 17,416, 17,579, 17,837, 18,009, 18,079, 18,211, 18,230, 18,238, 18,637, 18,666, 18,806, 19,166, 19,229, 19,456, 19,502, 19,684, 19,957, 19,968, 19,969.

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Annas bafnizà no 10. lihdz 17. Janwarim. Treschdeen, 10. Janwari pulkst. 5ôs pehz pusdeenas: bihbeles stunda; mahz. Seilers. — Swehtdeen, 14. Janwari: 1) Lauku draudzê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas draudzê: Deewgaldneeki pulkst. ½8ôs no rihta; mahz. Seilers. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. — Lauku draudze uzsaukti: Jehkabs Wesmans ar Doroteju Androwsky; Johans Dominiaks ar Greetu Skruble. — Pilsehtas draudzê uzsaukti: Ansis Sprogis ar Katrihnu Labrenz; Indrikis Kruhklis ar Minnu Dadze; miruschi: Anna Bermann, 75 g. w.; Marija Anson, 35 g. w.; Jahnis Graubinsch, 2½ g. w.

Jelgawas Laukzaimneezibas beedribai esot Maskawas Laukzaimneezibas isstahdê peespreests usslawas diploms.

Iz sadsihwes. Swehtkeem beidzotees klusà Jelgawa sahk palikt atkal dsihwaka, jo daschi darbi atkal teek ussahkti, kas schejeenes strahdneeku kahrtai atnes pelnu. Tà Kreflera sahgu fabrika no jauna-gada atkal eesahka strahdat, un minetahs fabrikas strahdneekeem nu gan laikam garais gawenis buhs beidzees. Par saltumu ari teem kahdu laiku nebuhs jabehdà, jo Kreflera kgs katram no saweem strahdneekeem dahwinaja preeksch kurinaschanas pa wesumam dehku atkritumu. — Bruhweri un ledus-pagrabu ihpaschneeki atkal sahk ledu likt pagrabôs, pee kam protams daudz rokpelnu dabon saltajà laikà darbu un nopelna sawu pahrtiku. Zik schejeenes rokpelneem gruhta dsihwe, to warbuht tikai rets kahds sin. Kahdas deenas preeksch jauna-gada man gadijahs kluši apluhkot apmehram 50 strahdneekus, kas pee Jelgawas bahnuscha sneegu schkuhreja. No winu sarunahm nopratu, ka dascham naw jaw wairs neka, ko mutê bahst. Daschi no teem pusdeenàs ehda tikai maisi ween, dascheem tà bija ar sahli apbahrstita. Un reteem tikai bija pee maises wehl aizdars klaht. W

Dahrgaka tehja. Kà sinams, tad wisas tehjas sortes no schi gada 1. Janwara teek aplipinatas ar Krona bandroli. Scho eewehrodamas, wairak schejeenes tehjas pahrdotawas wezajà gadà pahrdewa sawus tehjas krahjumus par daudz lehtakahm zenahm.

Uguns-grehks. Jaungada naktî, kahdas pahri minutes preeksch pulksten 12zem, iszehlahs atkal uguns-grehks Leelajà eelà, Schihda Z. Izralsohna namà, kur uguns-dzehsejs, aizsteigusches, atrada kahdas diwas istabas duhmu pilnas. Uguns un duhmu eemesla tuwak ismeklejot, israhdijahs, ka tee bija zehluschees no kahdas izdeguschas wezas krahsns, us kuras daschadi drehbju gabali atradušchees un tur sahkuschi swilt, no kam, protams, wispirms duhmi raduschees. Uguns tika drihsumà apdzehsta un skahde naw wisai eewehrojama.

Pats sawàs zilpàs. Kahds algadzis, ilgaku laiku strahdadams Günthera manteneeku materialpretschu pahrdotawà, pelnija par deenu 60 kap., bet tè tam darbs apnika un tas pagehreja 80 kap. deenà. Bet algadzim lone netika pa-augstinata un tas no darba atkahpahs. Otrdeen, 19. Dezembera wakarà tas nemanits bija eelihdis minetahs firmas pretschu pagrabà, lai waretu tur par nakti daschas wehrtigas leetas peesawinatees. Bet tas bija sawà nodomà stipri wihlees, jo pagrabs tika wakarà ar stipru atslehgu aizslehgts. Lai nu waretu iz sprosta kautkà tikt ahrà, algadzis nahza us schihm ehrmigahm domahm, proti, atslehgas zaurumu un paschu atslehgu izdedzinat. Zaur to nu iszehlahs nejauka uguns smaka, un daschi laudis, kas wehl atradahs sehtà, usgahja neleetigo nodomu. Pahrdotawas durwis un pagrabs tika pulksten 11ôs wakarà atslehgti un mentschigais algadzis satwerts sawàs pascha zilpàs un tad nosehdinats droschà weetà, lai pahrdomatu sawu ne-izdewuschos garpirksta darbu. —r.

Zeeta paure. Dezembera beigàs kahdu wakaru tà ap pulksten 6. tschetri lauzineeki brauz no Jelgawas pa Kalwes schoseju mahjàs. Netahku aiz Lewina dzirnawahm otrà werstê no Jelgawas kahds weegli gehrbees wihreetis knaschi peesteidzahs no zeła malas pee pirmajeem 2 brauzejeem un, kamanàs eekritis, sahk aptschamdit brauzeju kabatas. Brauzeji to kreetni sawelè un izgruhsch no kamanahm. Tikko otras kamanas, atkal ar 2 brauzejeem, tam preti, tas schigli atkal tanîs eekschà un meklè brauzeju kabatas. Weens no scheem brauzejeem droschibas dehl bija eelizis kreetnu rungu kamanàs. Ar scho nu tas sahka nekaunigajam sist par galwu. Pirmais, otris siteens, kabatu waronis nemaz neleekahs trauzetees. Brauzeju sahk pahrnemt dusmas, un ari — bailes, tadehk tas bozi saker abjahm rokahm un welk sweschajam par galwu. Nelubgtais weesis gan no tam tik tà sabozahs, bet wehl neleekahs trauzetees. Brauzejs welk wehl reiz, ko rokas tik spehj, un zeeminsch nule tik saprot, ka ar to wis nejoko, un izlez no kamanahm, leelidamees, ka gan jaw schos kungus zità reisà dabuschot. Bet par to starpu ari bija kahda leeta, kas daschus rublus maksaja, no kamanahm istscheepta. W

Ne warsch — bet selts. Zik smeekligi tagad ir daschu reiz noskatitees, ka daschi zilweki wehl arweenu negrib atsiht selta-naudas wehrtibu. Tà jau reiz bij stahstits no „krusttehwa", kas negribejis atsiht pusimperiala ihsteno wehrtibu. Tagad atkal 15. Dezemberi notika schahds joks ar kahdu Leiti: Leitis bij pahrdewis kahdam kungam salmus. Kungs grib samaksat Leitim salmus ar selta-naudu, bet Leitis to nenem preti. Kungs gan stahsta, ka ta ir selta-nauda, imperials, kam esot wehrtiba 15 rubl. 34 kap., bet Leitis to netiz. Kungs, wairak selta gabalu saujà turedams, sola tos Leitim dot par 20 kap. gabalà, bet ir tad Leitis tos nenem preti, teikdams: „Nu nepeekrahpseet wis, kungs, wairs Leiti tik weegli, tam wara gabalus par 20-kapeikahm dodami!" — Neko darit, kungam bija jagahdà papihra-nauda, ar ko Leitim samaksat; jo imperialus tas par neko wairak ne-

tureja, kà tikai par wara kapeikahm, negribedams klausitees, ka imperials naw wis warsch — bet tihrs selts.

Par uguns-grehku, kas 16. Dezemberi Dobeles eelà notizis, wehstidams, muhsu sinotajs 52. nummurà bij rakstijis, ka Purmała kga prezes esot bijuschas apdroschinatas par 3000 rubkeem. Bet kà tagad no zitas un peenahzigas puses dsirdam, sinotajam misejees, jo minetahs prezes nemaj ne-esot bijuschas apdroschinatas.

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Pehterburgà, 7. Janwari. Dselszeku departamenta direktors Sumarakows nomiris.

Berlinê, 18. (6.) Janwari. Wahzu walsts 25 gadu pastahweschanas swehtkôs keisars pilî peenehma tautas weetneekus. Keisaram peenemschanas sahlê eenahkot, walsts sa-eimas presidents von Buols to apsweiza ar augstahm laimehm. Pehz tam von Buols nolasija keisara wehstijumu, pee kam tahs weetas, kurâs bija runa par Bismarka nopelneem un par meera ustureschanu, tika ar peekrischanu usnemtas. Pehz tam keisars sakehra pirmahs kahjneeku gardes regimentes karogu un runaja pazeltà balsî schahdus wahrdus: „Pee schi karoga, kam ir 200 gadu waroniga wehsture, es atjaunoju swehrastu, aisstahwet tautas un walsts godu uz eekscheeni un ahreeni. Lai ir weena walsts, weena tauta, weens Deews." Swehtku beigâs Bawarijas ministeru presidents keisaram issauza augstas laimes. — Pasludinats schehlastibas manifests preeksch daschadahm ziwil- un militarpersonahm. — Dibinats jauns ordens ar nosaukumu „Wilhelma ordens", kuru peeschkirs tà wihreescheem, kà ari seeweescheem par nopelneem tautas labklahjibas labà, sewischki sozial politikà. Jaunais ordens peeschkirts waldoschai keisareenei un keisareenei atraitnei, Badenes leelherzogeenei, firstam Bismarkam, finantschu ministerim Mikelim un zitahm personahm. — Issludinats keisara raksts firstam Bismarkam, kurà winam sirsnigôs wahrdôs issaka pateizibas par wina nopelneem preeksch keisara un walsts.

Parisê, 18. (6.) Janwari. Flokê miris.

Parisê, 5. (17.) Janwari. Scheit atbrauzis Koburgas prinzis Ferdinands sawâs familijas darischanâs, kuras tatschu stahw sakarà ar Bulgarijas apstahkleem. Winsch paliks schè 8 deenas.

Parisê. Par tautas weetneeku nama preekschneeku eewehlets Brissons, par senata presidentu Lubè.

Neredsigo patwerſme Straſdu-muischà.

Zaur zeen. mahzitaju A. Chr. Boettiger kungu sanehma no Wahnu draudses tschetri rubki (4 rbl.) naudas preeksch Neredsigo-Skolas.

Ar pateizibu,

Direktorums.

Rihgà, 30. Dez. 1895. g.

Wehstules un atbildes.

Kahdai atraitnei Jelgawà. Teem, kas naw usdewuschi sawu pilnu wahrdu un adresi, newaram pasneegt nekahdus padomus teesu-leetâs.

Arnoldam W—nôs. Juhsu sinojumu warejam usnemt tikai sa-ihsinatu. Juhsu wehleschanos ispildam.

J. W—ram. Bes eesuhtitaja adreses neko ne-usnemam. Juhsu stahstinsch mums tà kà tà neder.

Sem—im Gr—ê. Juhsu sinojumi neder.

Labwehlim Rudb—ê. Tàpat.

K. U. Rat—ôs. Juhsu plascho aprakstu par balli, kur kahds nekahrtigi uswedees, newaram usnemt. Par tahdu isturescha nos peenahkahs publikai paschai wainigo sodit, bet ne awisehm.

J. R. K—wà. Pirmee diwi sinojumi neder, par trescho pateizamees.

Kreewu papihra naudas kurſs.

Berlinê, 8. (20.) Janwari.

100 rubl. selta naudà 330 Wahzu mahrk. jeb 110 Pruhschu dahld.
100 „ papihra „ 217 „ „ „ 72½ „ „

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**

Дозволено цензурою. Рига, 8-го Января 1896 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

S l u d i n a j u m i.

Wez-Sahtu

semkopibas un moderneezibas skolà pee Tukuma,

usnemschanas eksamens nolikts uz

27. Februari 1896. g.

Eesahkums pulksten **10. no rihta.**

Jaunekli, kas wehlahs ap Jurgeem 1896. g. schinî skolâ eestahtees, teek usaizinati, wehlakais lihdz 20. Februarim pee schihs skolas direktora zaur rakstu peeteiktees un lihdz ar peeteikschanahs rakstu schahdas leezibas peesuhtit:

1) Krustamo grahmatu.
2) Tikumibas sihmi no draudses mahzitaja.
3) Tikumibas sihmi no pagasta jeb pilsehtas waldes.
4) Pehdejo skolas leezibu.
5) Eeswehtischanas jeb draudses sihmi.
6) Baku poteschanas atjaunoschanas sihmi.

Eksamena deenâ ari pase japeenes un 5 rubki ja-eemaksâ. Schihs skolas nosazijumi (statuti) teek katram, kas ar teem wehlahs eepasihtees, pret eesuhtitu pastmarku (7 kap.) zaur skolas direktoru peesuhtiti.

Direktora adrese ir schi:

Director **J. Treu,**
in **Alt-Sahten,** per Tuckum.

Par welti

teek usnemti **skolneeki** un **skolneezes** sem domenu ministerijas protektorata stahwoschà **prakt. skolà preeksch peensaimneezibas.** Tahdeem, kas kursu ar panahkumu apsolweerê, teek weetas usrahditas. Programas issuhta par 4 mahrk. pa 7 k. Wina Ekselenze **A. N. Wulfs, Borowitschôs.**

Leelas mahjas

uz wairak gadeem isdod uz arenti. — Tuwakas sinas katru sestdeen **Krona Wirzawas Widus-Kutenôs.**

C. Haacka

buhwmateriala pahrdotawa,
Jelgawà, pee Esera wahrteem.
pehrk: **apses, behrsa, egles, kkawas, leepas, osola, oscha** un **preedes baltus** un makfà **wisaugstakâs zenas.**

Kapu peemineklus

no **marmora** un **granita** is **labakà materiala, leelu krahjumu** wisadu **tschuguna kapu krustu** tura weenmehr uz lehgera un pagatawo **lehti**

Akmenu poleereschana ar twaika spehku uz galwoschanu.

M. Brauers,
pee Annas wahrteem, blakus literatu kapeem. (Aleksandra prospekts № 4).

No 1. janwara 1896. gada ussahka sawu gaitu un isnahk Peterburgà pirmà laikà weenreis mehnesi burtnizâs:

Basnizas wehstnesis,

laikraksts garigai pamahzibai un Latweeschu draudschu ustaisischanai.

Programma: 1) Apzerejumi par Deewa wahrdeem. 2) Raksti is Deewwahrdu sinatnes. 3) Moraliski pamahzoschi raksti. 4) Stahstini. 5) Basniz-dseedaschana un garigas dseesmas. 6) Sinas. 7) Sludinajumi.

Maksa: Peterburgà pee Latweeschu basnizas sanemot par gadu 1 rbl. 20 k., par pusgadu 70 kap.; ar peesuhtischanu par gadu 1 rbl. 40 kap., par pusgadu 80 kap. **Sludinajumi** 8 kap. par rindu.

Apstellet war pee wiseem Latweeschu draudschu mahzitajeem, no kureem daudzi buhs „Basnizas Wehstnescha" lihdzstrahdneeki, pee grahmattirgotajeem un pa pastu redakzijà.

Lihdz schim mums nebija neweena gariga laikraksta, kà zitàm tautàm, par peem. Wahzeem, Finneem, Igauneem, Poleem un pat Schihdeem.

Tagad schis robs ispildits. Zeru, ka ikweens, kam ruhp muhsu tautas labklahjiba, pehz eespehjas weizinàs Basnizas Wehstnescha swarigo darbu un wina gaitu tautà, jo **deewabijiba un tikums,** ko jaunais Wehstnesis kops, ir tautas stiprakais spehks un wisas labklahjibas pamats.

Pirmais numurs jau isnahzis.

Basnizas Wehstnescha isdewejs un redaktors mahzitajs J. Sanders.

Adrese: С.-Петербургъ, Загородный Пр. 62, Пастору Сандерсъ.

Sludinajums.

Jelgawas pilsehtas krahjkases (sparkases) pahrwalde, pamatojotees uz schihs krahjkases 35. § 4. Septemberi 1864. g. Wisaugstaki apstiprinateem nosazijumeem, usfaka uz **1. Aprili 1896. g.** it wisus schinî krahjkasê uz augstu-augteem noguldîtus **5 prozentigus kapitalus ar nummureem 47020 lihdz 52975** peebildama, ka pehz 36. § par ussazitam augstu-augstu sihmem no **1. Aprila 1896. g. sahkot turpmakas intreses netiks maksatas;** tà tad no tahs deenas sahkot neisnemti noguldijumi wairs nenesihs nekahdus augstus un taps lihdz ihpaschneeka tahlakai nolemschanai, schinî krahjkasê bez turpmakam intresem usglabati.

Krahjkases sihmju ihpaschneekeem neteek leegts sawus kapitalus atkal no jauna pilsehtas krahjkasê noguldit; bet kapitals turpmak tikai atnesihs **4 prozentes intreses par gadu.**

Jelgawà, 30. Dezemberi 1895. g. (№ 249.)

Jelgawas darba weizinaschanas beedriba.

Pee Dobeles wahrteem atronoschà

malkas sehta

tika **22. Dezembri sch. g.** atwehrta un ir schai aukstajà laikmetà ik deenas publikai pee-ejama no pulksten 10.—12.

Biletu pahrdoschanu preeksch malkas sanemschanas ir laipni usnehmuschees schahdi kungi: tirgonis **Friedrich Weidemans,** Leelajà eelà № 76; **Besthorna grahmatu pahrdotawa,** Paleijas eelà; tirgonis **F. A. Kleins,** kolonadu stuhri; tirgonis **F. G. Lehnerts,** Pasta un Swehtes eelas stuhri.

Malka teek pahrdota dalâs, pa 25 kap., 50 kap. un pa 1 rubli.

Jelgawà, 19. Dezembri 1896. Preekschneeziba.

Rupat isnahza un dabonama wisâs grahmatu pahrdotawâs:

Anglu walodas mahziba

Paschmahzischanai

weegli **saprotami un praktiski sastahdita**

lihdz ar

Wahrdnizu latweeschu un anglu walodâs

no

J. Sieberg'a.

Glihtà, stiprà wahkà eeseeta maksà 1 rubl.

J. F. Steffenhagens un dehls, Jelgawà.

Dabonama ari **Amerikà** pee isdeweja **J. Sieberga,** 6 Washington St., Cambridgeport, Mass.

un **Rigà** sekoschâs grahmatu pahrdotawâs: **J. Kapteina,** Leelajà Kehninu eelà № 10. **J. Schablowsky,** Skahrnu eelà № 6.

Spirtu un brandwihnu

(otschischtschenoje),

no **A. Wolffschmidta, Rigà; Kalkuhnu spirta** un **rauga fabrikas; Petera Smirnowa, Maskawà,** un **Petera Kalaschnikowa, Pleskawà;** tamlihdz ari **likeeri, dubult-schnabi, balsamu, konjaku, rumu** un **araku** no **G. G. Bergbohma, Rigà,** peedahwà par fabrikas zenàm

J. Jakobsohns,

Jelgawà, Akzises eelà, Nesadomowa namà, pee tirgus.

Krodseneekeem 10 % pelnas teesa.

Jauna sorte

bakuna tabakas

no

J. L. Schereschewska, Graudnà,

kas **wisas lihdzschinigas sortes labuma sinà pahrspehj,** ir dabonama pee schihs firma **weenigà weetneeka Jelgawà**

S. J. Lasersohna,

Leelajà eelà Nr. 29 un apaksch kolonadem Nr 106, ari pee Höpkera mantin. pee tirgus.

NB. Lai issargatos no maswehrtigeem pakaltaisijumeem, zeen. smehketaju kungus luhdz, eewehrot uz katru pazinu atronoschos fabrikas sihmi: diwi pakawas.

Ar augstzeenischanu **S. J. Lasersohn,**
J. L. Schereschewska tabakas fabrikas weenigais weetneeks preeksch Jelgawas un apkahrtnes.

Labu sugu

telus

preeksch usaudseschanas waislai dabon **lehti pirkt Aurumuischà.**

Ruhpneezibas kursi

Jelgawà.

Aroda kursi: praktisti rokdarbi, schuhschana, parangu sihmeschana, grahmatu weschana, mahjturiba, maigaschana un pleteschana.

Roku un mahkslas auschanas kursô pehz Somijas paraugu.

Kursô eesahkseesi 15. janwari. Peeteikschanâs peenem lihdz **15. dezembram** un no **10. janw.** sahkot ikdeenas no plkst. **12—2** Palejas eelà № 28, 1 trep.

Pansionari, kuri grib isglihtotees mahjturibas praktiskeem waj ruhpneezibas noluhkeem, eestahdê teek peenemti.

Anna Stavenhagen.

Mahjas

isrentê no Jurgeem 1896. gada, ari majakâs dalâs jeb uz pusgraude m. Tuwakas sinas **Jehkabneeku Lukartôs.**

Weens pensionars

atron laipnu usnemschanu Petera eelà № 8, Semmeka namà. Turpat ari war tikt nemta **pensijà weena jauna meitene,** kas eet schuhschanas mazibà.

Jelgawà.

Skolneezi

peenem **pansijà** Konstantina eelà № 4 a, **Riediger kdse.**

Petermuischas Jaunais krogs

(pee Wirzawas) tuhlit isrentejams. Peeprasams pee krodseneeka jeb pee bruhwera **Streckera kunga Jelgawà.**

Jauns koka nams

teek no brihwas rokas tuhdaf pahrdots. Kur? peeprasischana pee ihpaschneeka, pagarinatajà Kangihseru eelà № 109.

Manafotografija

Kangihseru eelà Nr. 6,

ir uz **pilnigako eerihkota. 3 bildes** par **1 rubli.** Spegelweidigs jaunakâs sortes fotografiju papihrs wisam portrejam.

C. Frey,
Jelgawà.

Jelgawà.

Skolenus

peenem pensijà Skrihweru eelà № 34, baroncetes Heyling kdses namà,

skolotajs **Bahrs.**

Kalki lehti

Leel-Skasbardôs. Kas wehlàs, dabon ari lihdz 500 maisu leenet aisweschanai.

Pansionarenes

atron laipnu usnemschanu pee **Strauchmana kdses,** Swehtes eelà № 22, sehtà. Turpat ari dabon par lehtu maksu **klaweeru** un **Frantschu stundas.**

Wisleelakà iswehlê dabonami par mehrenu zenu daschadi **rati, ratu inkturi, asîs** un **federes,** kà ari **kamanas** katrà waijadsibà. — Katrs schè pagatawots darbs ir glihts un stiprs.

Turpat teek ari **lakeereschanas darbs isdarits.**

D. Anschkaps,
Jelgawà, Leelajà eelà № 12.

Dsihwokla pahrmainischana.

Zeen. **Jelgawas un apkahrtnes publikai** zaur scho padewigi sinoju, ka sawu lihdschinigo dsihwokli Paleijas eelà № 36 esmu atstahjuse un tagad no 4. Janwara dsihwoju

Katolu eelà № 48,

eepretim Klocka patwerſmei.

Behrnu sauehmeja

Anna Krause.

Wisadi dahmu apgehrbi

teek pehz jaunakam modem **par lehtam zenam pagatawoti** Jelgawà, Swetes eelà № 15, pee **A. Mellenberg kdses.**

Tetelmindes meschà

teek wairak puhra-weetas

malkas u. schagaru meschs

preeksch nozirschanas pahrdots.

Laipnai eewehroschanai.

Zaur scho daru sinamu, ka es sawu

tehjas weikalu

esmu paplaschinajis un tagad tureschu **tehjas** no **wisam labakam Maskawas** un **Sw. Peterburgas** tehju firmam un proti no

Wisaugstaki apstiprinatam beedribam:

„Tsin-Lun", Sw. Peterburgà,
Brahli K. un S. Popow, Maskawà,
Peter Botkina dehli, Maskawà,

pasaules firmas:

Wogau un beedr., Maskawà,

Wisaugstakà pilsgalma liferanteem

Wasili Perlow un dehleem, Maskawà

Pilsgalma liferanta:

Iwan Nikolajewitsch Filippow, Maskawà.

K. Zaunbergs,

sem firmas **„Tsin-Lun"** (Kihneeschu tehjas bode),
Jelgawà, Leelà eelà № 2.

Spezial-weikals

preeksch **tehjas, kafijas** un **zukura.**

Atkalpahrdewejeem pelnas teesa!
Swehtdeenâs weikals slehgts!

Koschi dselscha

kapa krusti

daschadà leelumà, ar isspeesteem burteem, jaw no 2 rubleem sahkot, peepasigi **krusta pamata akmeni,** daschadi **trelini, kruzifiksi** un **plahtes** ir weenmehr leelà iswehlê dabonami. **Krusta pamata akmeni** teek weenumehr **pirkti. O. Köhlers,** Jelgawà, Leelajà eelà № 35.

Labibas un pretschu tirgus.

Jelgawà, 9. Janwari.

1 puhru	kweeschu	1 r. 80 k.	=	2 r. 25 k.
1 „	rudsu	1 „ 40 „	„	1 „ 70 „
1 „	meeschu	1 „ 20 „	„	1 „ 60 „
1 „	putraimu	2 „ — „	„	2 „ 50 „
1 „	sirnu	1 „ 50 „	„	2 „ 50 „
1 „	kartufeku	— „ 60 „	„	— „ 65 „
1 birkawu seena		4 „ — „	„	4 „ 50 „
1 podu sweesta		5 „ 50 „	„	6 „ — „
1 birkawu balt. sahls		2 „ 80 „	„	3 „ — „
1 „ sarkan. sahls		3 „ — „	„	3 „ 20 „
1 muzu sikku		11 „ — „	„	24 „ — „
1 birkawu linu (krona)		36 „ — „	„	42 „ — „
1 „ „ (brahka)		22 „ — „	„	24 „ — „
1 muzu linsehklu		6 „ — „	„	7 „ — „
1 asi behrsu malkas (7p.)		18 „ — „	„	22 „ — „
1 „ egku malkas (7 p.)		11 „ — „	„	13 „ — „

Birschas sinas.

Leepajà, 9. Janwarri.

Rudsi: 120 mahrz., Hollandijas, 58 kap. par pudu.

Ausas: Balt'ausas, laba preze, 66 kap. par pudu.

Meln'ausas: laba preze, 53 kap. par pudu;
zaurmehra zena — kap. par pudu.

Meeschi: laba preze, — kap. par pudu.

Ehdamà meeschi: 55 kap. par pudu.

Linsehklas: Leischu, 1.06 kap. par 7 mehreem, un
stepju 1.10 kap. par 7 mehreem.

Griki: — kap. par pudu.

Ehdamà sirni: — kap. par pudu.

Печатать разрѣшается. Полиціймейстеръ Баронъ Гротгусъ.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 2 peelikumi.)